

Beasaindio
BEASAINGO ESAMOLDEAK

© Beasaingo Udala

Egilea:
BEASAINGO UDALA

Editorea:
BEASAINGO UDALA

Lekua eta urtea:
Beasain 2008

Liburuaren diseinua eta maketazioa:
FAKTORE KOMUNIKAZIO GRAFIKOA

Ilustrazioen gidoiak:
IÑAKI APALATEGI

Ilustrazioak:
IOSU MITXELENA

Inprimategia:
GRAFICAS ZUBI

ISBN:
978-84-932940-7-6

LG:
SS-531-2008

Beasaindio
BEASAINGO ESAMOLDEAK

07 Sarrera

08 Beltzak ikusi / Gorrik ikusi

10 Elurre goien behean

12 Etzeok kuidadoik / Behin'e / Herrin bihotzen

14 Kaso ein

16 Ezgaraien

18 Inpernuko etsaie baino okerragoa

20 Aldiko

22 _ _ _ _ _ -tarako hobia eon

24 Zakurren ipurdia / Kasa

26 Pronto jarri

28 Eantsi

30 Kuxidadea / Galazi

32 Txatxu hutse / Zabartuta

34 Egarrie

36 Kaxkal

38 Zupau ta zupau

40 Behin _ _ _ _ _ ezkeo

42 Errenkan jarri

44 Belarrixkinakoa eman

46 Halamuz

48 Makutsik

50 Sobra're

52 Gootik

54 Zapindue / Eundoko

56 Komerik

58 Bealdiko

60 Tiriki tarraka / Zankalatraka

62 Abelerea

64 Jan da ean majo ein / Galanta

66 _ _ _ _ _ -en alden txarra - Aitte zanak

68 Taberna zuloa / Berezkoa

70 Alkarri launtzen

72 Ondo gertun / Astoa baino tontogoa

Aurki bidea

Eskuartean duzun liburuxkak, orain dela gutxi argitaratu den “Beasaingo Euskara” liburuaren ‘anaia’ bihurria izan nahi luke. Batera eta bestera aldean eramateko modukoa, ez da bestea bezain ‘teknikoa’, ‘trinkoa’, erabilgarriagoa, akaso, baina guztion etxeetan bere tokia izango duena. “Beasaingo euskara” liburuaren aurkezpenean esan genuen euskararik txarrena erabiltzen ez den hura dela eta liburuei dagokienez ere, ez genuke nahi halako lan mardula eskura izanik, liburua etxeko apalak dotoretzeko soilik erabiltzea. Irakurleari erraz irakurri eta ulertuko duen lana ekarri nahi izan diogu eskura.

Helburu nagusia, hizkuntzaren azterketa egiteaz gain, irakurleari bere-berea duen hizkuntz errealitatea hurbiltzea izan da eta horregatik lan honek belaunaldien arteko katebegi izan nahi luke; haien arteko zirriztua betetzera dator, gure ondare, altxorrik preziatuenaren zokoak gordetzera. Eskolatik etxera, eskura, mihira, kalera... pasako den ondarea, hain zuzen ere.

Harrotu hautsak eta emaiozue merezi duen tokia eta tratua.

*Aitor
Aldasoro
Iturbe*

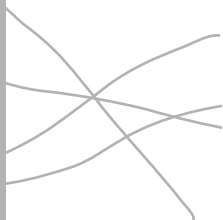
Euskara
Batzordeko
Lehendakaria

01 Beltzak ikusi / Gorrik ikusi

lotu hitzak

Lotu hitzak eta koloreak

① **Aurpegi**

② **Kopeta**

③ **Ile**

④ **Bizar**

⑤ **Buru**

⑥ **Katu**

Ⓐ Gorri

Ⓑ Zuri

Ⓒ Urdin

Ⓓ Beltz

Ⓔ Nabar

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

02 Elurre goien behean

nola
esan

①

Nola esango zenuke ELURRE GOIAN BEHEAN AI ZIAN beste modu batera?

.....

.....

.....

bete
huts-
uneak

②

Bete abesti honen letraren hutsuneak

Elurra teilatuan,
zakua
ibili beharko degu
aurtengo , **rau**
Rau, rau, rau, rakataplau!
Hau dek !
utzi alde batera
euskaldun !

E - dur - ra te - lla - tu - an za - ku - a le - pu - an i - bi - lli bear - ko

de - gu aur - ten - go ne - gu an Rau E - an Rau rau rau

rau ra - ka - ta plau. Au dek u - mo - ri - a u - tzi al - de ba -

te - ra eus - kal - dun jen - di - a Raurau te - ra eus - kal - dun jen - di - a.

Hemen entzun ahal izango duzu abestia
<http://www.ikasbil.net>

03 Etzeok kuidoik / Behin'e / Herrin bihotzen

ibaiak eta erre- kak

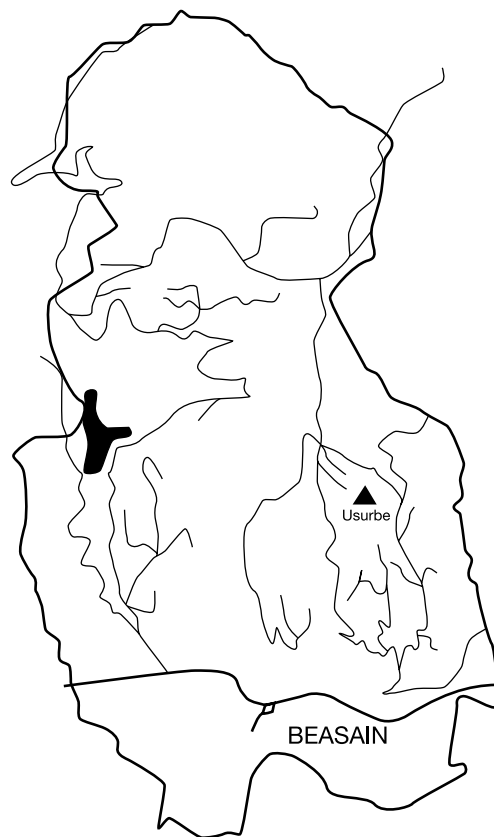
①

Beasainen ibai eta erreka ugari daude. Koka itzazu mapan nagusienak:

Agauntza ibaia
Errekaundi
Ibaieder
Oria ibaia
Eztanda ibaia
Arriaran erreka
Igartza erreka
Zagaitz erreka

②

Badakizue errekek askotan herrien arteko muga izaten direla. Ba al dakizu Beasainek zein herriekin egiten duen muga? Kokatu mapan.

04 Kaso ein

Ustekabean, lagun batek etxeko lanak egiten laguntzeko eskatuz etxera deitu dizu. Zu bakarrik zaude etxean eta gurasoak datozenerako ohar bat utzi diezu.

05 Ezgaraien

06 Inpernuko etsaie baino okerragoa

ber- tsoak osatu

①

Izarak jarri gainean eta
begiak itxi
ta mundu berri, harrigarri bat
agertzen da supituki;
gure ametsen ate estua
zeharkatzen da
Nahiz ta gorputza inoiz ez bezain
lurretik gertu
irudimena joaten zaigu
lurretik oso urruti.

eguzki
izuti
busti
guzti

estuki
erruki
barruti
eduki

②

Begiak
maiz ohi dugu amets
nahiz ta orduan dena den eder
ta dena
Ametsa
egi bilakatu dadin
ohetik jaiki beharra dago
ta lanari

min
ixtearekin
kentzearekin
denborarekin
egunsentiarekin
berdin

erregin
atsegin
arin
ekin
ezin
egin

zer
da?

①

Hankarina, zorrotza
eta burumotza,
sokatxo batek
eragiten dio dantza

②

Ibiltzeko lotu,
ibiliz askatu.
Igartzeko dituzu
pare bat minutu

①

②

kitto
jokua

Jolaskide bakoitzak orri bat eta idazteko arkatza edo boligrafo bat hartuko du. Denen artean zortzi hitz multzo aukeratuko dira eta jolaskideek beren orrietan idatziko dituzte. Adibidez: pertsona izenak, ugaztunak, koloreak, herriak, janariak, zuhaitzak, ibaiak, mendiak...

Jokalari batek hizki bat ozen esango du eta orduan denek idatzi beharko dituzte hizki horrekin hasten diren zortzi hitz. Hitz horietako bakoitzak aurretik aukeratutako multzo batekoa izan beharko du. Adibidez, U hizkia aukeratuz gero, honako hitz hauek idatz daitezke: Unai, Untxia, Urdina, Urruña, Urrak, Urkia, Urdaibai, Uzturre...

Norbaitek hitz multzo bakoitzeko hitz bana idatzi orduko, "KITTO HITZ!" oihukatu du eta harrezkero gainerako jolaskideek ezingo dute beste ezer idatzi beren zerrendetan.

"Kitto" oihukatu duen lagunaren hitzak begiratu behar dira lehenik. Hitz bakoitzeko hamar puntu irabaziko ditu, baina beste jokalariren batek hitz bera idatzi badu, hitz horrek soilik bost puntu balioko du.

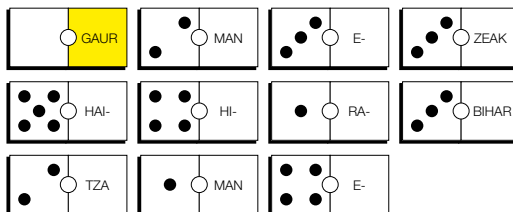
Jolasa errepikatzen da, baina beste hizki batekin. Ehun puntu lortzen dituen lehenengo jokalaria irabaziko du.

den- bora- pasa

Sar zaitetz www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean aisialdirako aukeratu eta ondoren denbora-pasak. Denbora-pasa ugari aurkituko dituzu bertan, baita hizki domino honen soluzioa ere.

Dominiko fitxa bitxi hauek behar bezela elkarri lotuz, esaera zahar bat osatuko duzu. Fitxak ezkerreko aldean bi puntu baditu, bi letrako beste fitxa baten ondoan jarri beharko duzu. Izan ere, letra eta puntuen kopurua da fitxen kopurua da fitxen arteko lokarria. Fitxa zuritik hasi behar duzu.

Hemen aurkituko duzu soluzioa
<http://www.ikasbil.net>

09 Zakurren ipurdia / Kasa

zein
hitz

① _____
Zuk zein hitz erabiltzen duzu ZAKURREN IPURDIA esan nahi duzunean?

.....

.....

.....

② _____
Egin itzazu esaldiak asmatu dituzun esamolde berriekin

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10 Pronto jarri

foto-
loga

Usurbetik bueltan, argazkia eta komentarioa igo itzazu fotolog-era.

[illegible]

11 Eantsi

zo- rriak

Zorriak kentzeko eta prebenitzeko aholkuak idatzi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zorriak nola kendu ez badakizu, sar zaitez www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean dokute-ka atalean idatziak aukeratu eta hitz gakoa jartzen duen tokian **zorriak** jarri eta zorrien kontrako tratamendua aurkituko duzu.

12 Kuxidadea / Galazi

Ezin diat ba
jolastea atea,
koartoa txukundu
arte amak galazi
ein ziak.

Gutxitan eskertzen
zaion arren, egu-
nero egiten duen
lan guztiagatik zure
amari lore sorta bat
oparitzea erabaki
duzu. Idatz iezaiozu
ohartxoan sentitzen
duzuna.

13 Txatxu hutse / Zabartuta

osatu ber- tsoak

①

CocaCola izan al da?
Edo eguerdiko siesta?
Maiteminduta al nago?
Hori al da nire?
Goizeko hirurak dira
lotarako nahi dut,
baina itxuraz gaurkoan
lorik egiterik
Gaur gauean sentipenek
egin didate
erruduna da buruan
trabeska daukadan
Joateko esan nahi diot
alde egin dezan eska,
baina alferrik, neska bat
dut eztarrian

trabeska
protesta
presta
iheska

kezka
neska
festa
bentreska

frantxeska
orkesta
inkesta
gainezka

②

Betazalak jaitsi
begiratu parez,
baina batzutan ikus liteke
begiak itxita

ere
bare
pare
daude

errege
gabe
bere

ezezka
ez ta
ez da

14 Egarrie

Oporretan zaude
eta lagun bati postal
bat idaztea bururatu
zaizu.

zein hitz

①

Zein hitz erabiltzen duzu
zuk KASKALa esateko?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

②

Aldameneko poltsan ikusten dituzun hitz horiek
KASKAL hitzaren sinonimoak eta antonimoak
dira. Bereiz itzazu.

zuhur
memelo
zoli
inozo
lelo
bizkor
ergel
tentel

SINONIMOA

ANTONIMOA

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

③

Izango da zuen laguntal-
dean ere horrelakoren bat.
Ausartuko al zara kopla bat
egiten, goiko hitz horie-
takoren bat erabilia?

.....

.....

.....

.....

.....

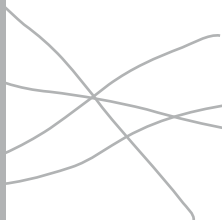
oota bertsoa!

16 Zupau ta zupau

lotu hitzak

Lotu itzazu zenbakiak eta letrak

① **Zanga-zanga**

② **Di-da**

③ **Zizt**

④ **Zintz**

⑤ **Dinbi-danba**

⑥ **Zurrust**

⑦ **Zart**

Ⓐ egin

Ⓑ zopa

Ⓒ kolpea

Ⓓ mukiak

Ⓔ erlea

Ⓕ galtzak

Ⓖ ura

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

○ - ○

17 Behin _____ ezkeo

me- nua

Ezagutuko duzu sagardotegiko menua. Sukaldaritzako Blog batean idatziko al zenuke BAKAILAO TORTILLAren errezeta?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ez baldin badakizu, googlen bilatu.
<http://www.google.com>

18 Errenkan jarri

ber- tsoak osatu

①

Gaur igande goiza da
hamarrak ta piko.
“oraindik goiz da” esan
dut
Gaur alarmarik ez da
oihuka,
ta hasten bada ere
itzali ta kito!

.....
izara
txokoan
egon nahi dut
Gaur ni ohetik ez nau
inork

azpiko
mutiko
erdiko
tinko
zimiko
jaikiko
hautsiko
jaitsiko

txikito
egutegiko
logiko
hasiko
platoniko
pitito
betiko
pinto

nirekiko
etsiko
endredaturiko

②

Inoiz jarri al gara
begiei ?
gure izatearen
pertsianak

dizdira
dira
begira
tira

bira
urrutira

19 Belarrixkinakoa eman

- ① _____
Minik eman gabe haserrea adierazteko eta
iraintzeko espresioak dituzu hemen.
Zein egoeratan erabiliko zenuke bakoitza?

Zokor-mazoa

Azaburua

Artaburua

Txoriburua

Kaikua

Astapotroa

Axolagabea

- ② _____
Erantsi zuk erabiltzen dituzunak.

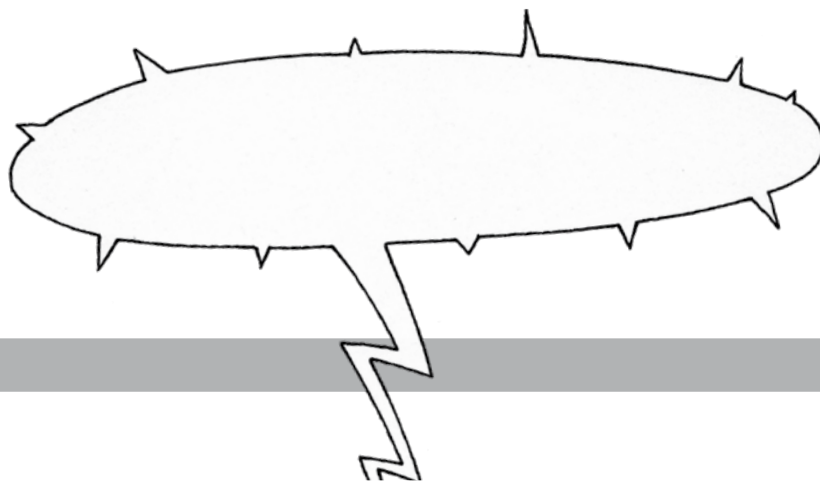

foto- loga

Herrian puskatuta edo zahartuta edo gaizki ikusten duzuen zerbait argazkia atera eta igo argazki hori zure fotologera komentarioarekin batera.

.....

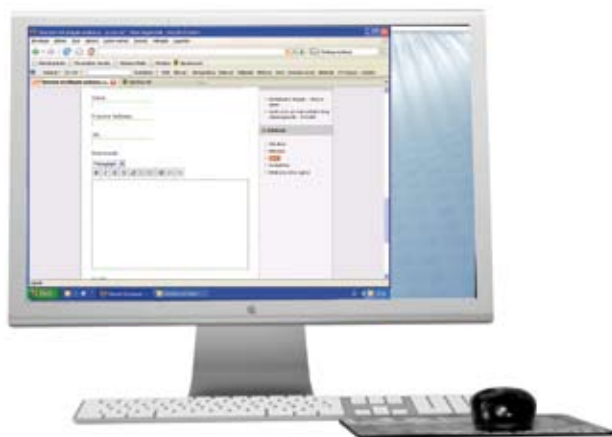
.....

.....

.....

.....

.....

**Egualdi honekin
makutsik ez atea geo e!**

ber- tsoak osatu

① _____
 Nahiz ta tarte a egon litekeen
 amestetik _____
 helmuga izan buruan, baina
 ahaztu gabe _____.
 Ondo pentsatzen jarri ezker
 ametsen kutxa bat gera.
 Maiz betetzeko _____
 izaten dugu, _____;
 baina betetzen ez bada ere
 zertan etorri gainbehera?
 Askotan aski sari delako
 amets egitea _____.

betetzera
lurrera
karrera
aurrera
batera
ote da
bezpera

aukera
asteazkenera
kalabera
gainera
bera
keba

② _____
 Baditugu bi hanka
 egiteko _____,
 nekaturik daudenak
 _____.
 Ohean sartu eta
 konturatzerako
 oheak bilakatu
 gaitu lau _____.

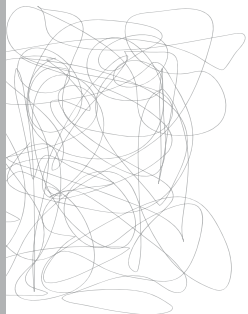
zapo
salto
saltotarako
hankako
izarako

bapo
franko
hamabitarako
gisako

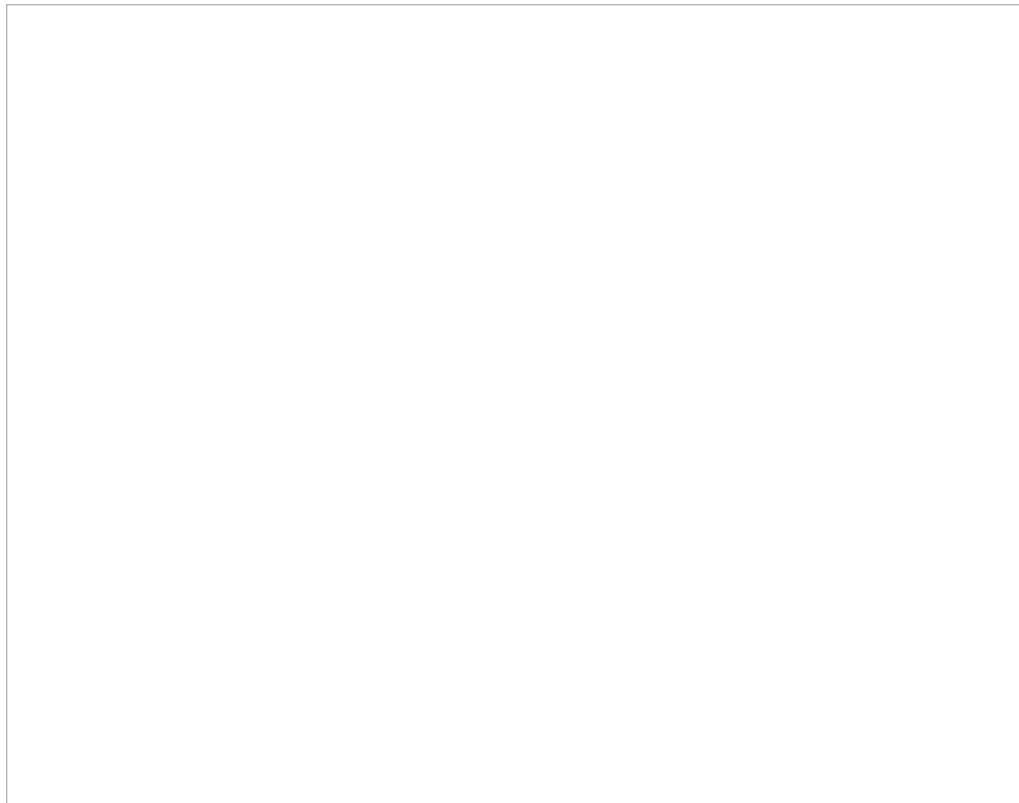

ma-
rraz-
keta

Nola adieraziko zenuke zuk esamoldea beste marrazki batekin?

txis-
teak

Sar zaitez www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean sakatu ezazu txistek jartzen duen tokian eta txiste zerrendan bilatu “LANPETUTA DAGO” izenekoa. Irakurri eta entzuteko aukera duzu.

es- pre- sioak

Ze espresio erabiltzen dituzu zuk kirolean batzuk animatzeko eta besteei kontra egiteko?

ANIMATZEKO

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONTRA EGITEKO

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Albaro urduri sumatzen da azken egunotan. Gorka kezkutzen hasi da eta:

Albaro, zer
gertatzen zaizu?
Arazoren bat ala?

Hau ere bada KOMERIA, Gorka.
Maite dut eta maite nau.

Zorionekoa zu!
Non dago ba, arazoa?

Ez dira
pertsona bera
ordea!

Irakurri txistea eta saiatu KOMERIA hitza erabiliz beste testu bat sortzen

.....

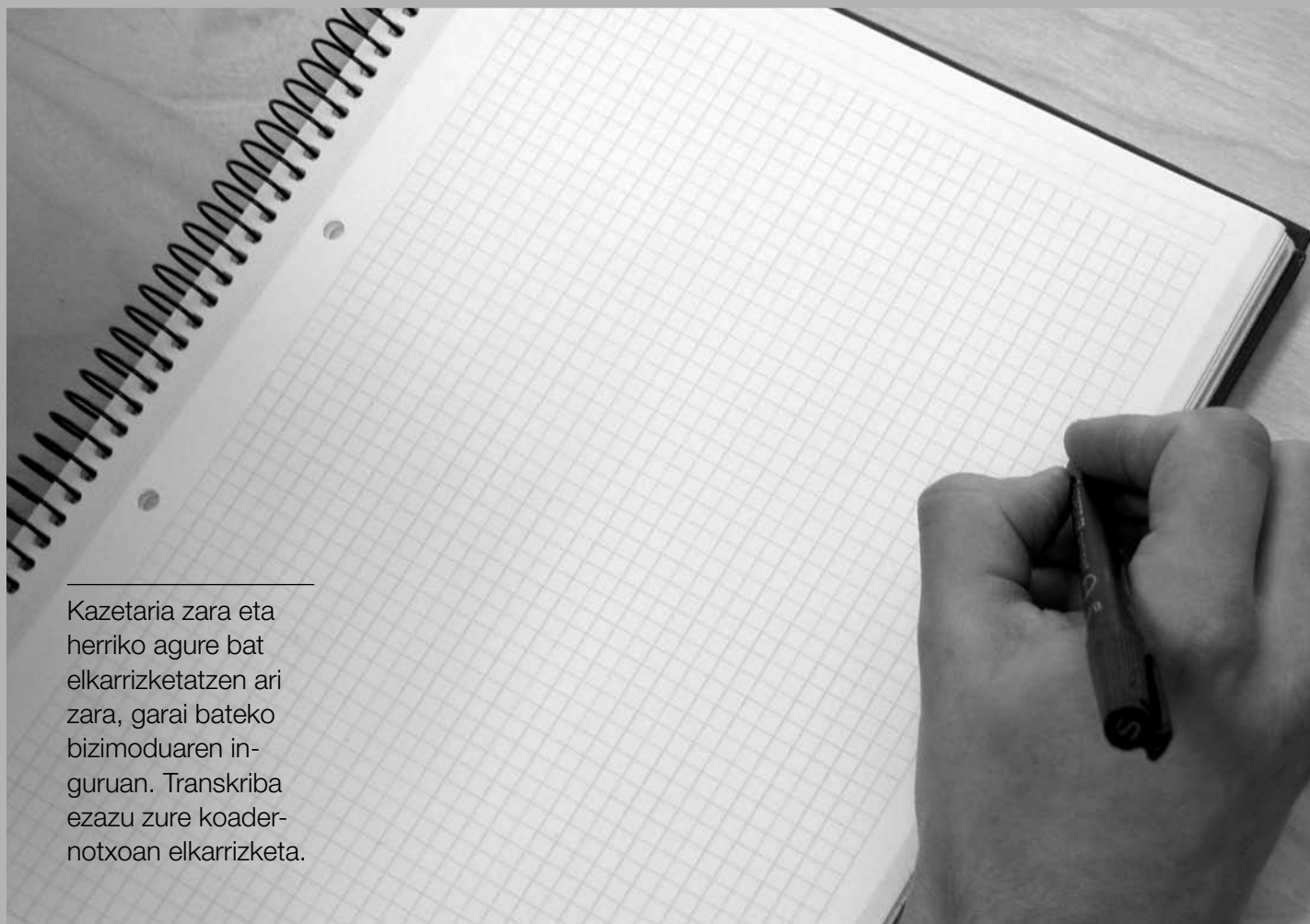
.....

.....

.....

.....

Kazetaria zara eta herriko agure bat elkarrizketatzen ari zara, garai bateko bizimoduaren inguruan. Transkriba ezazu zure koadernotxoan elkarrizketa.

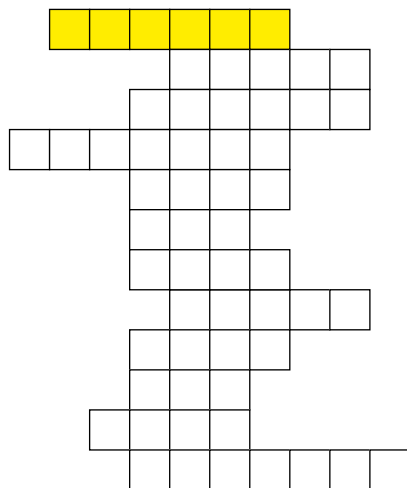

27 Tiriki tarraka / Zankalatraka

den- bora- pasa

Sar zaitez www.ikasbil.net-en, ezkerreko zutabean aisialdirako aukeratu eta ondoren denbora-pasak. Denbora-pasa ugari aurkituko dituzu bertan. Hitz-dorre horren soluzioa ere bertan aurkituko duzu.

- 1.- Egokiera, abagunea
- 2.- Antolatu
- 3.- Bigundu
- 4.- Erraz mintzen dena
- 5.- Huraxe
- 6.- "Berriro" adierazteko aurrizkia
- 7.- Sargori
- 8.- Zoratu
- 9.- Hutsa
- 10.- Gauza batez galdetzeko
- 11.- Deus
- 12.- Gauzaren bat

Hemen aurkituko duzu soluzioa
<http://www.ikasbil.net>

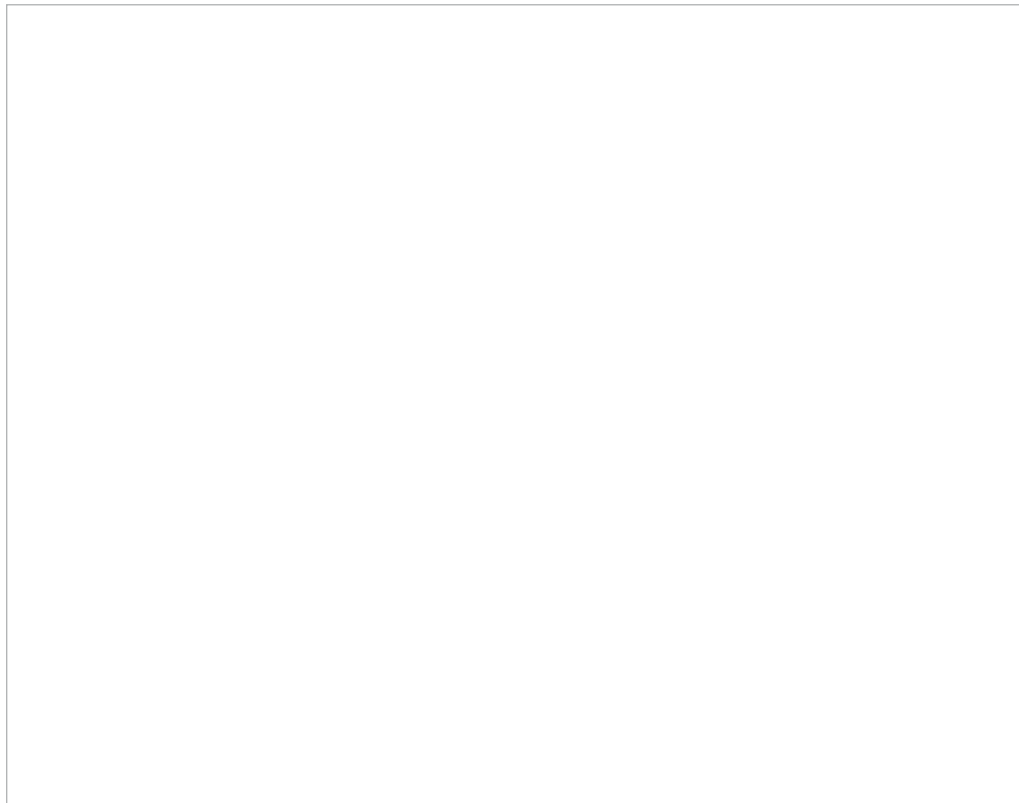

ma-
rraz-
keta

Nola adieraziko zenuke zuk esamoldea beste marrazki batekin?

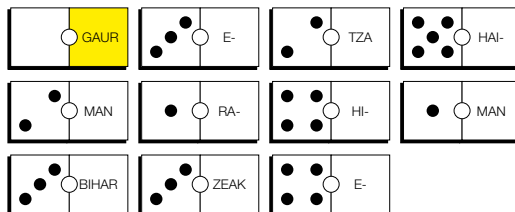
29 Jan da ean majo ein / Galanta

den- bora- pasa

①

Sar zaitez www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean aisialdirako aukeratu eta ondoren denbora-pasak. Denbora-pasa ugari aurkituko dituzu bertan, baita hizki domino honen soluzioa ere.

Dominiko fitxa bitxi hauek behar bezela elkarri lotuz, esaera zahar bat osatuko duzu. Fitxak ezkerreko aldean bi puntu baditu, bi letrako beste fitxa baten ondoan jarri beharko duzu. Izan ere, letra eta puntuen kopurua da fitxen kopurua da fitxen arteko lokarria. Fitxa zuritik hasi behar duzu.

②

Jan kontuekin badira zenbait esaera. Ezagutzen dituzu?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hemen aurkituko duzu soluzioa

<http://www.ikasbil.net>

mihi
luze

Sar zaitez helbide elektroniko honetan eta saia zaitez zeure burua proban jartzen
“EROGLIFIKOAK” jokuarekin, lortuko al duzu?

<http://www.eitb.com/mihiluze/eroglifikoa.asp>

31 Taberna zuloa / Berezkoa

mihi
luze

Sar zaitez helbide elektroniko honetan eta saia zaitez zeure burua proban jartzen
“ZER DA ZER” jokuarekin, lortuko al duzu?

http://www.eitb.com/mihiluze/intro_zerdazer.asp

Hoik'e, etxea aila nahi badue, alkarri
launduz jun beharko due ba.

mihi
luze

Sar zaitez helbide elektroniko honetan eta saia zaitez zeure burua proban jartzen
“TRIBUEN BERBAK” jokuarekin, lortuko al duzu?

http://www.eitb.com/mihiluze/tribuaren_berbak.asp

33 Ondo gertun / Astoa baino tontogoa

Etxean internet
konexioa jarri berri
duzuela aprobetxa-
tuz, aspaldi ikusi ez
duzun lagun bati
mezu elektronikoa
idaztera zoaz.

